USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/295

ze dne 19. října 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2019, oddíl II – Evropská rada a Rada

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2019, oddíl II – Evropská rada a Rada,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na druhou zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0276/2021),

A. vzhledem k tomu, že podle článku 13 Smlouvy o Evropské unii jedná každý orgán v mezích působnosti svěřené mu Smlouvami a v souladu s postupy, podmínkami a cíli v nich stanovenými a orgány mezi sebou loajálně spolupracují;

B. vzhledem k tomu, že všechny orgány a instituce Unie by měly být transparentní a měly by v plném rozsahu skládat účty občanům Unie s ohledem na využívání finančních prostředků, které jim byly jako orgánům a institucím Unie svěřeny;

C. vzhledem k tomu, že transparentnost a odpovědnost jsou v rámci postupu udělování absolutoria klíčovými prvky pro zaručení demokratické legitimity orgánů Unie vůči občanům Unie;

D. vzhledem k tomu, že transparentní postup udělování absolutoria vyžaduje transparentní správu Unie a že nutnost chránit finanční zájmy Unie vyžaduje, aby každý orgán Unie nesl odpovědnost za rozpočet, který plní,

E. vzhledem k tomu, že orgán příslušný k udělení absolutoria se domnívá, že Evropská rada a Rada by se jakožto orgány Unie měly demokraticky zodpovídat občanům Unie v souvislosti s tím, že jsou příjemci prostředků ze souhrnného rozpočtu Evropské unie;

1. připomíná, že úloha Parlamentu při udělování absolutoria za plnění rozpočtu je přesně stanovena ve Smlouvě o fungování Evropské unie (SFEU) a ve finančním nařízení;

2. poukazuje na to, že podle článku 335 SFEU „v otázkách spojených s fungováním svých jednotlivých orgánů je Unie zastupována vzhledem k jejich správní samostatnosti každým z nich“, a tudíž, s ohledem na článek 59 finančního nařízení jsou na orgány delegovány potřebné pravomoci a tyto orgány jsou jednotlivě odpovědné za provádění oddílů rozpočtu, které se jich týkají;

3. poukazuje na úlohu Parlamentu a dalších orgánů v rámci postupu udělování absolutoria, jak stanoví SFEU, zejména článek 319 této smlouvy, a ustanovení finančního nařízení, zejména články 260 až 263 tohoto nařízení; zdůrazňuje, že role Parlamentu je upevněna zavedenou a respektovanou praxí;

4. poznamenává, že podle článku 100 jednacího řádu „ustanovení, kterými se řídí postup udělování absolutoria Komisi [...] za plnění rozpočtu, se obdobným způsobem vztahují na postup udělování absolutoria [...] osobám odpovědným za plnění rozpočtu jiných orgánů a institucí Evropské unie, jako jsou Rada “;

5. vyjadřuje politování nad tím, že Rada již více než deset let odmítá s Parlamentem v rámci postupu udělování absolutoria spolupracovat, čímž Parlament nutí, aby jí toto absolutorium odmítal udělit;

6. vyjadřuje politování nad tím, že se Rada stále nevyjádřila k poznámkám, které Parlament vyslovil ve svém usnesení o udělení absolutoria ze dne 29. dubna 2021 ([1]), přičemž takto si počíná již od roku 2009;

([1]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0166.

7. vyjadřuje politování nad tím, že rozpočet Evropské rady a Rady nebyl rozdělen do dvou samostatných rozpočtů, jak doporučil Parlament v nedávných usneseních o udělení absolutoria, a to z důvodu transparentnosti a za účelem zlepšení efektivity výdajů a odpovědnosti každého orgánu;

8. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory svému původnímu závazku Rada dosud neprovedla odpovídající posouzení dopadu svých podstatných změn návrhů Komise; opakuje, že toto posouzení je jedním z klíčových faktorů pro zlepšení kvality právních předpisů Unie stanovených v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([2]);

9. bere na vědomí zlepšený systém finančního řízení a výkonnosti Rady; vyjadřuje však politování nad tím, že v současné době žádná zpráva neposkytuje komplexní shrnutí hlavních klíčových ukazatelů výkonnosti a výsledků, čímž se brání veškerému měření dosažených výsledků ve vztahu ke stanoveným cílům;

10. vyjadřuje politování nad nedostatkem informací o provádění akčního plánu Rady pro rovnost žen a mužů a o opatřeních přijatých k zajištění rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v Radě (jakožto na pracovišti); vyzývá Radu, aby Parlamentu poskytla podrobné informace o podílu pracovníků se zdravotním postižením a o zeměpisném a genderovém rozložení, zejména na úrovni vrcholného vedení; žádá Radu, aby informovala o opatřeních přijatých k zajištění rovných příležitostí, zeměpisné vyváženosti a rovnosti žen a mužů v Radě;

11. vyjadřuje politování nad nedostatkem informací ze strany Rady o účinných krocích, které byly podniknuty s cílem řešit genderovou a zeměpisnou nerovnováhu, a to i na úrovni řízení; připomíná, že je třeba harmonizovat ochranu práv žen a posílit integraci a koordinaci rovnosti žen a mužů napříč politikami Unie prostřednictvím průřezového přístupu; v této souvislosti připomíná usnesení Parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o nutnosti sestavit Radu ve složení pro rovnost pohlaví ([3])

12. vyjadřuje politování nad nedostatkem informací o opatřeních Rady zaměřených na posílení etické kultury a poukazuje na to, že Parlamentu nebyla v tomto ohledu hlášena žádná iniciativa; zdůrazňuje, že je důležité přijímat konkrétní kroky k uplatňování osvědčených postupů, jako jsou zvláštní školení, ustanovení kodexu chování nebo interní pokyny týkající se integrity a etických hodnot, specializované internetové stránky nebo seznam často kladených otázek týkajících se etických otázek nebo postupů na ochranu oznamovatelů; připomíná prohlášení Účetního dvora obsažené v jeho zvláštní zprávě č. 13/2019 ze dne 19. července 2019 nazvané „Etické rámce v kontrolovaných orgánech EU: zlepšení je možné“, že etické chování „přispívá k řádnějšímu finančnímu řízení a vyšší důvěře veřejnosti, které jsou nezbytné k tomu, aby měly veřejné politiky úspěch“, a zejména že „jakékoli neetické chování ze strany zaměstnanců a členů orgánů Evropské unie (EU) přitahuje velký zájem veřejnosti a snižuje důvěru v EU“;

13. vyjadřuje politování nad tím, že není věnována dostatečná pozornost potřebě etického rámce, transparentnosti a prevence, identifikace a předcházení střetům zájmů; znovu vyjadřuje hluboké znepokojení nad střetem zájmů řady zástupců členských států, kteří se podílejí na politických a rozpočtových rozhodovacích procesech; v tomto ohledu upozorňuje na závěry auditu Komise týkajícího se českého premiéra Andreje Babiše a Agrofertu, které potvrzují existenci střetu zájmů; znovu opakuje, že jakýkoli skutečný či údajný střet zájmů poškozuje dobré jméno Rady a celé Unie; opakovaně uvádí důraznou výzvu Parlamentu Radě, aby zajistila, aby se zástupci členského státu, kteří mají přímý prospěch z dotací Unie prostřednictvím podniků, které vlastní (přímo nebo nepřímo), neúčastnili jednání a hlasování o politice nebo rozpočtu v této oblasti; žádá Radu, aby Parlamentu poskytla informace o nezbytných opatřeních, která byla přijata s cílem zabránit jakémukoli střetu zájmů; odsuzuje skutečnost, že Rada kategoricky odmítá návrhy Parlamentu na zvýšení digitalizace v oblasti auditu a kontroly a odmítá spolupracovat na zvyšování interoperability stávajících databází Unie a jednotlivých států a systémů vykazování a monitorování; je velmi znepokojen oficiálními a neoficiálními závěry Evropské rady, které navzdory existujícím střetům zájmů mají vliv na společnou zemědělskou politiku a jednání o soudržnosti, pokud jde o maximální strop finančních prostředků na fyzickou a právnickou osobu;

([2]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.
([3]) Přijaté texty, P9_TA(2020)0379.

14. vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy využívají sponzorství podniků, aby financovaly část činností v rámci svého předsednictví Rady, jež nejsou pokryty z rozpočtu Rady; znovu opakuje, že je velmi znepokojen možným poškozením dobré pověsti, které by tato praxe mohla způsobit Radě a Unii; bere na vědomí finální text ze dne 30. června 2021, který má být vložen do příručky předsednictví Rady jako pokyny pro předsednictví Rady, pokud jde o využívání sponzorství; vítá tento pozitivní krok, ale vyjadřuje politování nad tím, že neexistuje společný soubor jasných, transparentních a konkrétních pravidel; vyzývá Radu, aby tyto pokyny dále rozpracovala a aby byly pro členské státy povinné;

15. vyjadřuje politování nad tím, že zpráva Rady o opatřeních přijatých ke zvýšení transparentnosti právních předpisů není stále zcela uspokojivá, a opakuje svou výzvu Radě, aby zvýšila své úsilí v oblasti transparentnosti mimo jiné zveřejňováním pracovních dokumentů Rady, zaznamenáváním a zveřejňováním postojů členských států a zpřístupňováním více dokumentů z třístranných jednání; vítá skutečnost, že Evropská rada podepsala interinstitucionální dohodu o povinném rejstříku transparentnosti ([4]); trvá na tom, aby se její využívání rozšířilo na činnosti stálých zastoupení a úředníků, na které se nevztahují stávající omezení;

16. vyjadřuje politování nad tím, že nejsou poskytovány úplné informace o záznamech ze schůzí mezi lobbisty a předsedou Evropské rady nebo členy jeho kabinetu, jak navrhovala evropská veřejná ochránkyně práv ve svém rozhodnutí ve věci 1946/2018/KR ze dne 18. června 2019 o tom, jak generální sekretariát Rady informuje veřejnost o schůzkách předsedy Evropské rady a členů jeho kanceláře se zástupci zájmových skupin;

17. vyjadřuje politování nad nedostatkem opatření a iniciativ ze strany Rady, aby se zajistil řádný, transparentní a efektivní proces jmenování evropských žalobců a v souvislosti s návrhem na jmenování evropských pověřených žalobců, který předložily členské státy;

18. vyjadřuje politování nad obtížemi, které se opakovaně vyskytly v postupech udělování absolutoria Radě a které byly způsobeny nedostatečnou spoluprací ze strany Rady; poukazuje na to, že Parlament odmítl udělit generálnímu tajemníkovi Rady absolutorium za rozpočtové roky 2009 až 2018 a odložil své rozhodnutí o udělení absolutoria generálnímu tajemníkovi Rady za rozpočtový rok 2019 z důvodů uvedených v jeho usnesení o udělení absolutoria ze dne 29. dubna 2021;

19. vyjadřuje politování nad tím, že Parlament není schopen učinit informované rozhodnutí o udělení absolutoria generálnímu tajemníkovi Rady, protože účinná rozpočtová kontrola vyžaduje spolupráci Parlamentu a Rady, která v současnosti nefunguje; zdůrazňuje, že výdaje Rady musí podléhat stejné kontrole jako výdaje jakéhokoli jiného orgánu nebo instituce a že základní prvky takovéto kontroly byly stanoveny v usneseních Parlamentu o udělení absolutoria v posledních letech;

20. připomíná, že Rada, jakožto orgán předkládající doporučení k postupu udělování absolutoria, by tak měla činit včas a s respektem vůči ostatním orgánům Unie;

21. vyjadřuje politování nad tím, že Rada stále neodpověděla na otázky Parlamentu, ani se nezúčastnila slyšení generálních tajemníků orgánů;

22. upozorňuje, že Parlament je jediným orgánem přímo voleným občany Unie a že jeho úloha v postupu udělování absolutoria přímo souvisí s právem občanů být informováni o tom, jak jsou vynakládány veřejné prostředky;

23. zdůrazňuje výsadní pravomoc Parlamentu udělovat absolutorium podle článků 316, 317 a 319 SFEU tak, jak byly dosud interpretovány a prováděny, konkrétně pravomoc udělovat absolutorium pro každý oddíl rozpočtu Unie samostatně, aby byla zachována transparentnost a demokratická zodpovědnost vůči daňovým poplatníkům v Unii; připomíná, že Parlament využívá svých výsad v rámci postupu udělování absolutoria všem orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, a vyjadřuje politování nad tím, že Rada jako jediná odmítá loajální spolupráci, pokud jde o příslušné výsady a role;

([4]) Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí ze dne 20. května 2021 o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1).

24. domnívá se, že nedostatečná spolupráce Evropské rady a Rady s orgánem příslušným k udělení absolutoria je nejen v rozporu se zásadou loajální spolupráce mezi orgány a vysílá občanům Unie negativní signál, ale také vyjadřuje nedostatek respektu k úloze Parlamentu jakožto garanta transparentnosti a demokratické odpovědnosti rozpočtu Unie;

25. znovu opakuje, že je v rámci postupu udělování absolutoria třeba zlepšit spolupráci mezi orgány, a to prostřednictvím memoranda o porozumění mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí ve věci spolupráce mezi Evropským parlamentem a Radou během každoročního postupu udělování absolutoria; připomíná, že Parlament informoval Radu o složení svého vyjednávacího týmu více než před rokem a že je připraven kdykoliv znovu zahájit dialog, pouze čeká na odpověď Rady; vyzývá Radu, aby tudíž bezodkladně zahájila interinstitucionální jednání.